

[Inge Krogh]

tydelighed, hvor meget det betyder for barnets udvikling, og jeg ved da også selv fra mit arbejde i åndssvageforsorgen, at det betyder uendelig meget, at man hurtigt får en stimulation i gang.

De åndssvage er vore medborgere, de har samme ret som alle andre, og man kan endda sige, at de har større krav, fordi de må hjælpes til at kunne fungere og tage del i de rettigheder, som enhver borger har her i landet.

Alice Hedegaard (DR):

Det er glædeligt at konstatere, at vi er 7 partier i folketinget, der har kunnet finde sammen om dette vigtige emne at prøve på at gøre tilværelsen lidt bedre eller i hvert fald forhindre, at den bliver ringere for en gruppe mennesker, nemlig de åndssvage og deres pårørende. Debatten i dag drejer sig om at sikre disse menneskers ret til at blive behandlet human.

Vi fik i 1959 åndssvage-loven. Den var påkrævet, og det er den stadig, for selv om vi skriver 1978, er den endnu ikke opfyldt. FN-deklarationen af 1971 synes også at være i dårlig overensstemmelse med vore åndssvages nuværende situation, som ved yderligere nedskæringer vil blive endnu mere forringet. Når åndssvageforsorgens standard fra den 31. marts 1977 foreslås som minimum, mener retsforbundet, at denne standard er for ringe. Vi ønsker, at den skal kunne opfylde FN-deklarationen.

For at starte med bygningerne har de fleste en så ringe standard, at de ikke kan betegnes som egnede. Kun ca. ¼ af de åndssvage, der lever på institution, har eneværelse og er ellers henvist til store sovesale og opholdsstuer uden nogen mulighed for at være sig selv. Man påtvinger dem fællesskab. Det byder man ikke engang folk, der udsoner en straf i vore fængsler. At toiletforholdene som så ofte før påtalt flere steder er så utidssvarende og nærmest anstødelige, skal blot lige nævnes. De fortvivlede forsøg på at bedre forholdene ved at opsætte halve skillevægge må vist anses for en meget midlertidig nødløsning.

Når man læser ombudsmandens rapport, der nu er over ét år gammel, hvori han direkte beskriver, at klienterne lever under forhold, som vurderet ud fra humane syns-

punkter på menneskebehandling på institutioner må anses for uforsvarlige, så forstår man ikke, at nogen partier i dette ting kan tænke på at forringe disse allerede dårlige forhold. Menneskeværdige forhold for de åndssvage må være en borgerrettighed.

De nyfødte, der konstateres at være åndssvage, må man sørge for kommer under behandling hurtigst muligt. Det er klart bevist, at den helt tidlige stimulering og hjælp er yderst vigtig og giver de bedste resultater. I øjeblikket går det ikke hurtigt nok med at få denne hjælp, hvorved meget tabes. Jo flere nedskæringer forsorgen får, jo vanskeligere bliver det at få disse små under tidlig behandling og at få deres forældre vejledt. Der er et meget stort behov for taleundervisning, men da man i den grad mangler talepædagoger, bliver denne meget vigtige undervisning forsømt med den tragiske følge, at mange, der kunne have lært at tale mere eller mindre, må forblive umælende resten af deres liv.

Et ønske, som mange forældre med mindreårige hjemmeboende åndssvage børn har, er, at børnehavens ugentlige åbningstider på 35 timer kan overholdes, men på grund af personalemangel kniber det også her med at holde åbent i disse forældrene så relativt få timer. Det er i forvejen svært, hvis begge forældre har udejob, at klare det inden for disse timer. Alle de støtteforanstaltninger, der kan gives til forældrene, bør udbygges, så de bliver i stand til på forsvarlig vis at undgå institutionsanbringelse af deres børn, men det kræver, at samfundet støtter og hjælper disse forældre.

Aflastningshjemmene er desværre også en mangelvare. Deres funktion skulle dog ellers synes at have meget stor værdi. De giver forældrene mulighed for en tiltrængt ferie. Det er jo ikke let at få passet et åndssvagt barn af familie eller bekendte. Det kræver så stor forståelse og indsigt, at det er en nødvendighed med aflastningshjemmene, så forældre med tryghed kan aflevere deres børn dér.

På vore institutioner er det, vi først og fremmest må have forbudt, fiksering af klienterne med bælte eller spændetrøje. Det er en frygtelig ting at gøre over for et menneske. Med det fornødne uddannede personale skulle denne foranstaltning ikke være nødvendig. Det er uskyldige, syge mennesker, man på grund af personalemangel behandler